

Rastres

Fer una fotografia és, avui en dia, més fàcil que mai. Com a resultat dels avenços tecnològics, la imatge fotogràfica ha esdevingut omnipresent. Es multipliquen els dispositius (el mòbil, la *tablet*, la càmera...) que permeten obtenir imatges de la realitat, i, al mateix temps, creixen les possibilitats de compartir aquestes fotografies (a través de les xarxes socials, per exemple) a una velocitat abans impensable. Algú que estigui en un punt d'interès informatiu i disposi d'un mòbil, pot obtenir una imatge que es podrà convertir en portada d'un diari. De fet, ni tan sols és necessària la presència humana: són nombrosos els aparells i sistemes que fotografien o filmen la realitat sense interrupció. Per tot plegat, sembla que fer una bona fotografia, o fins i tot una fotografia artística, actualment també hauria d'estar a l'abast de moltes persones.

Ara bé, això és vàlid només per a la fotografia-testimoni, la que només ens dona una informació puntual d'un fet visible. En aquest sentit, per a qui vulgui fer servir la fotografia com una forma d'art i de coneixement, tots aquests avantatges es converteixen més aviat en reptes a superar, en esculls que cal esquivar. Perquè, al capdavant, la imatge s'ha convertit en un fet banal i, per tant, l'artista ha de tornar a donar-li un sentit, ha de mirar de transcendir aquesta immediatesa, tan efímera, tan propera a la desaparició.

La feina comença molt abans: en l'actitud, en la mirada, en l'observació. Un bon fotògraf (o una bona fotògrafa, en el cas de la Maria Gregori) és, al meu parer, un mena de caçador d'instant. Pot estar-se hores i hores a l'aguait, sense saber on s'amaga la presa, sense tenir ni la certesa que allò que busca és allà i en aquell moment. Fins i tot podríem dir que és un caçador singular, perquè no sap exactament quina és la presa que persegueix. És algú que busca rastres. No li interessa atrapar una imatge d'allò que ja podem veure, sinó més aviat suggerir allò que no podem veure. Com en el cinema, allò que queda fora de l'escena –el fora de camp visual–, és més significatiu que allò que es mostra. Com a espectadors, ho sabem prou bé: fa més mal la violència imaginada que la sang fàcil.

Un dels díptics de "Fins als límits" ens mostra el fons d'una barraca de tir d'una fira, a l'Índia. A l'esquerra, hi pengen uns quants globus inflats que ens fan pensar en jocs infantils, en l'encert i les rialles dels nens que tiren i proven de fer diana. Però, a la dreta de la mateixa imatge, hi penja una nina –una dona– que també és un blanc: el fil que la sosté, ara, ens sembla més aviat una soga tenebrosa... L'altra fotografia del díptic és un retrat d'una nena índia que ens mira: els ulls grans, lluents, i els cabells negres i abundants, recollits en llargues trenes. Fils, trenes, sogues... Són dues imatges que dialoguen: l'una evoca una vida que comença, esplendorosa; l'altra és un indicatiu de la fragilitat d'aquesta felicitat futura. Però el relat que les uneix no hi és explícit. I és aquí que la fotografia es fa metàfora. Si en la poesia les paraules agafen un sentit nou, diferent de l'habitual i comú, en la fotografia poètica uns ulls o un ninot no són només allò que veiem sinó també tot allò que l'artista ens diu o ens suggereix a través d'aquests objectes.

En un altre díptic de la mateixa col·lecció, hi trobem el rostre noble, proporcionat, d'un sikh, amb el turbant majestuós que li corona el cap. Però resulta gairebé impossible dir si l'expressió dels ulls, la lleu contracció dels llavis són promesa de bondat o de maldat, de patiment o de joia. En la fotografia complementària, el misteri d'aquesta fesomia es reflecteix en un mur de pedres grans que només té una obertura a la part superior: una finestra petita i secreta de tres arcs.

Davant la saturació d'imatges que ens envolta, les fotografies de la Maria Gregori ens conviden a alentir la mirada, a fixar-nos en els rastres d'una realitat que no és evident, però que ha deixat alguna empremta. Un detall ocult, misteriós com un regal o una ofrena. No hi trobarem imatges llampants ni espectacles visuals, sinó estímuls petits, precisos, creadors. Poètics. Són imatges que creen espais buits que haurem d'omplir amb el relat que teixirà la nostra imaginació.

Josep Pelfort
(Igualada, 1968) és llicenciat en Filologia catalana i Màster en estudis audiovisuals. Treballa com a traductor i corrector d'estil. Publica articles sobre cinema i sèries de televisió a la revista *L'Avenç*.